

ס פ ר

מ ר ו מ י ש ד ה

ה"ה

חידושי הנצי"ב מוולאזין

ח ל ק ר א ש ו ן

על מסכתות

ברכות שבת עירובין

מ א ת

רבינו הגדול הגאון האמיתי רבן של כל ישראל
נפתלי צבי יהודא ברלין זצוקלה"ה מרן

אב"ד ור"מ דוולאזין

עיה"ק ירושלם תוכב"א

שנת תשי"ד לפ"ק

הנה כאשר רבים וכן שלמים בקשו מאתנו להדפיס עם הספר
את דברי תולדותיו של מרן הגאון המחבר וצוקללה"ת,
ראינו לנכון להקדים בזה את מכתב בנו הגאון הגדול
מרן חיים ברלין זצ"ל, שכתב בענין זה לאחד מתלמידיו
הנחמ"ח וצוקללה"ה בשנת תרנ"ז.

הגיעני מכתבו בזמן, ואחר עד עתה מלהשיבו מטרדותי בענינים שונים שהוכרחתי להשיב
לשואלי דבר ה' זו הלכה, ובעיקר הענין, האמת אגיד למעלתו, כי לא נתפעלתי כל מאומה
מהקנאה אשר קנאו רבים לכבוד מר אבא עט"ר הגאון מאח"ג וצוקללה"ה, מאשר עוד לא נכתבו
תולדותיו בספר במחברת מיוחדת כניהג שבעולם בזמן הזה, וכשאני לעצמי הנני רחוק מקנאה
זו, יען כי ידעתי היטב את רוחו הקדוש והטהור, אשר בתוך כל מנהגי הזמן אשר היו משחק לו
וכלא נחשבו בעיניו, היו גם המנהגים הללו שנתחדשו בימיו לכתוב תולדות אדם גדול על ספר,
לצייר תמונתו עלי גליון מחוקה בששר, ואנכי הנני מעיד בעדות נאמנה, שהגאון ר' עקיבא
איגור ז"ל מרום וקדוש היה בעיני מר אבי הגאון ז"ל עד למאור, ובכל עת שהזכירו היה מירתע
כולא גופי' מגודל קדושת תורתו וצדקתו, וספר תשובותיו לא פסק מעל שלחנו, ומרגלא היה בפומיה
שכל המעיין בספר תשובות רע"א ז"ל בעין חודרת לא רק גדולות ונפלאות ימצא שמה מעמק
עיונו וחריצת שכלו הבהיר, כי אם גם יראה ה' טהורה וענה יתרה ימצא בכל שורה ושורה, ואין
לך ספר מוסר גדול ממנו, כה היו דבריו תמיד, ותיבה ממש אחת מלשון רע"א ז"ל היה מכריע
בעניני כמה וכמה דפין מפלפולי ספרים אחרים, ודעת רע"א ז"ל בהוראה להלכה אם להקל או
להחמיר היה מכריע אצלו דעות כמה פוסקים, קצרו של דבר כי למלאך ה"צ היה נחשב בעיניו.
ואחרי כל זה באני שמעתי מפיו הקדוש, בעת שהגיע לעיניו תולדות רע"א ז"ל שיצא לאור
בראשונה בספר הגהות רע"א על יו"ד שגדפס בברלין בשנת תרכ"ב, לא רצה להביט עליו אף
במעוף קל, ואמר שכל זה בכלל האמור בירושלמי אין עושין נפשות לצדיקים שדבריהם הן וזכרונם,
ומה מני יהלוד לדעת יום הולדתו או יום פטירתו, או תואר פרצוף תמונתו אם כה היה או כה
והעיקר לשום עין ולב על דברי תורתו, ואמר שכל הענינים האלה הם מתחבולות השטן, עפ"י
מש"כ רבינו הגר"א זצ"ל בביאורו לספר משלי, שהשטן מוסר נפשו על בטול תורה, יותר מעל
כל שארי עבירות שבתורה, והוא שהצליח לו בדורנו זה להמציא דרכים לבטל גם רבנים גדולי
תורה ויראה משקידת תורתם, כאשר אנשים כאלה הלא לא יומשכו אחרי ספרי חזונים בדברים
בטלים, והתחכם למצוא דרכים גם למענם להכשילם בביטול תורה באופנים שיקחו את לבבם,
וזה אחת מן הדרכים האלה לשום לב לסיפורי תולדות גדולי ישראל, כל זה שמעתי מפיו הקדוש,
ומעתה הנני אומר כמו שאמר רב חסדא במר"ק דף כ"ה א', מילתא דבוחייה לא ס"ל השתא ליקום
ליעבד ליה, על כן איני בהול כל כך לקנאה זו, ואף אני אומר על מר אבי הגאון ז"ל, כמו שאמר
הוא על הגרע"א ז"ל, שרובי תורתו וצדקתו בספריו הקדושים העמק שאלה והעמק דבר, וגודל
שקידתו הנודעת בכל העולם כולו בהפלגה יתרה אשר לא נשמע כמותו, ויגיעותיו הגדולות
והעצומות בהרבצת תורה בישיבתו הקדושה כחמשים שנה, ואשר העמיד תלמידים למאות
ולאלפים בכל קצוי ארץ, כל אלה הן הן תולדותיו וזכרונותיו, וזכר צדיק לברכה.

ואספרה אל חוק, מה שהגיד לי מר אבי הגאון ז"ל כימים לפני עלותו למרום, אחרי הרגישו
בנפשו כי אראלים ינצחו את המצוקים, קרא לי ואמר לי בזה הלשון, נמצאו רבים מהגדולים

